



DEASUPRA LUCRURILOR, NEANTUL

Nichita Danilov

TEXT

archives équivalences

poèmes

2003



ORIGINAL EDITION: NICHITA DANILOV & EMANOIL MARCU (tr.)

- **Deasupra lucrurilor, neantul – Au dessus des choses, le néant**
- AXA, Botoșani (Romania) 1997 [ISBN 973-9260-12-8]

PRESENT EDITION: EM. MARCU & ADRIAN REZUȘ (eds.)

© 1997–2003 NICHITA DANILOV (Jassy, Romania) [TEXT]

© 1997–2003 EM. MARCU (Botoșani, Romania) [TRANSLATION]

© 2003 **ÉQUIVALENCES** [PDF \LaTeX – HYPERSCREEN]

This electronic edition is a *non-profit* publication

produced by PDF \TeX 14.H &

created by \LaTeX 2 ϵ with HYPERREF & HYPERSCREEN

PDF \TeX 14.H © 2001 HÀN THẾ THÀNH

\LaTeX 2 ϵ © 1993–2001 THE \LaTeX 3 PROJECT TEAM *et al.*

HYPERREF © 1995–2001 SEBASTIAN RAHTZ

HYPERSCREEN © 2001-2002 ADRIAN REZUȘ [based on PDFSCREEN]

PDFSCREEN © 1999–2001 C. V. RADHAKRISHNAN

TYPESET BY ROMANIAN \TeX © 1994–2001 ADRIAN REZUȘ

PRINTED IN THE NETHERLANDS – SEPTEMBER 28, 2001

REVISED REPRINT – MARCH 30, 2003





Nichita Danilov

DEASUPRA LUCRURILOR, NEANTUL
AU DESSUS DES CHOSES, LE NÉANT

Axa
Botoșani, 1997





Neantul

Făcu deasupra sa o gaură-n cer
prin care vorbea cu neantul.

Striga: Ce este răul?

Adevărul? Binele?

După trei zile venea răspunsul:

un hohot subțire

de rîs urmat de chicoteli scurte.

Întreba: Ce este înțelepciunea?

Iubirea? Sufletul?

După trei zile venea răspunsul:

un behăit subțire de țap

însoțit de cotcodăceli

de cal, guițat de bou

orăcăit de cîine și altele.

... Întrebă: Cine ești Tu?



După trei zile veni răspunsul:
un behăit subțire de țap
urmat de cotcodăceli de cal,
orăcăit de cîine, guițat de porc,
mieunat de bou și altele.





Alb

Pe un deal alb mi-am înălțat casă roșie.
Roșu am vopsit-o pe dinafară. Roșu, înăuntru.
Alb la față, îmi privesc mâna.
Cu unghia am zgîriat pe perete:
„Cel care vine e mai puternic!“

Pe un deal alb mi-am înălțat casă roșie.
Cel care vine e mai puternic!



Visătorul

La capătul visului său stă visătorul.
Își ține ochii închiși și visează
cum își ține ochii închiși și visează.

În jurul lui se întinde o pajiște rece și tristă.

El stă întins pe pajiștea rece și visează.
Prin fața lui trece-o femeie și cântă. El stă
cu ochii închiși și visează cum trece femeia și cântă.

Părul ei este negru.
Ochii ei, de asemenea negri.
Chipul palid și trist,
trupul înalt și subțire.

Ea trece și cântă.



El își ține ochii închiși și visează
părul ei negru, ochii ei negri. Chipul palid și trist.
Trupul înalt și subțire.

Ea trece și cîntă.





Chipul

Tu bați cu pumnii în apă,
dar chipul nu ți-l atingi.
Îți vîri mîinile în apă,
dar chipul nu ți-l atingi.
... Ca un bănuț de aramă
el lunecă încet, tot mai adînc.



Cîmp de cenușă

Arunc zarurile pe trupul unei femei
și pierd. Și astfel trupul ei
se acoperă încet de cenușă.
Ea mă privește și plînge.

Își acoperă cu mâinile fața și plînge.
Îi simt pieptul cum urcă și coboară
în aerul greu și vîscos.
Îi aud oftatul adînc
împrăștiind cenușa.

Ea stă în fața mea și plînge.
Îi privesc părul greu și bogat,
acoperind întreg cîmpul.
Îi simt trupul tînăr și obosit
cum se zguduie de plîns



și-mprăștie cenușa.

Arunc zarurile peste trupul unei femei,
ea mă privește și plînge.





Finita la commedia

Lumină roșie. Cer negru.

Cameră cu 360 de ferestre și tot atâtea uși,
fiecare reprezentînd o scenă de teatru.

În mijlocul camerei stau eu
travestit în Faust,
fumez și admir luna.

În spatele meu, tot eu,
travestit în Mefisto.

Fumez la fereastră și admir luna.

În dreapta lui Faust și în stînga mea,
de asemenea eu, travestit
într-o femeie de stradă. Mă dau pe la ochi
și din cînd în cînd privesc strada.

În stînga lui Mefisto
și în dreapta mea,



eu, travestit într-un copil de cor.
Stau cu o carte de istorie
în mâini și privesc cum ninge.

Într-adevăr, în cameră cad fulgi mari,
numai peste creștetul copilului,
și se topesc pe filele vechi ale cărții.
Camera începe să se rotească.
La cele 360 de ferestre
apar trupe de actori
și încep să joace *Comedia umană*.

Ferestrele se rotesc
din ce în ce mai repede.
Ușile se închid. Scenele se suprapun.
Actorii se confundă
și intră pe rînd unul în altul.
Rotația se încetinește.
Rămîne numai un singur actor
și o singură scenă de teatru.

Camera se oprește.
Actorul se prăbușește mort,
cu fața la public.

Cel care am fost Faust





își lasă capul în piept,
intră în trupul lui Mefisto,
izbucnește în rîs și dispare.
Mefisto se înclină spre sală,
își aruncă țigara
și intră în trupul femeii de stradă.
Apoi izbucnește în rîs și dispare.
Femeia își pune rujul
și oglinda-n poșetă.
Scoate limba la sală,
izbucnește în rîs și dispare.

Pe scenă rămîne numai copilul.

Copilul se studiază atent în oglindă,
apoi se întoarce la public și rostește
cu vocea lui Faust:
„*Finita la commedia!*“

Apoi cu vocea lui Mefisto:
„*Finita la commedia!*“
Și cu vocea femeii de stradă:
„*Finita la commedia!*“
Apoi se prăbușește mort.

Ninsoarea se întetește.





Fulgi mari acoperă trupul copilului.
Corbi mari se rotesc peste *Cartea de istorie*.
Spectatorii părăsesc în liniște sala.





Rondul de noapte

Am văzut guri de canal
scuipînd șobolani roșii
sub clarul cel mai
liniștit al lunii
paznicul din colț
își făcea rondul de noapte
în timp ce femei
cu părul albastru-albastru
se aplecau pe strada
îngustă-îngustă
arhanghelul dormea
beat mort pe marginea trotuarului
cu trâmbița alături
întîrziind să sune deșteptarea! . . .



Stradă

Un bătrîn trece pe stradă
cu rama unei ferestre pe umăr
din care un domn tînăr cu favoriți și monoclu
aruncă o privire severă la trecători

Un bătrîn trece pe stradă
cu rama unei ferestre pe umăr
în care apare un costum
cu un registru verde sub braț

Un bătrîn trece pe stradă
cu rama unei ferestre pe umăr
în care apare un copil
și împuşcă trei trecători

Un bătrîn trece pe stradă
cu rama unei ferestre pe umăr
în care apare o poşetă de damă



și o brichetă ce nu vrea cu nici un chip să ia foc
... Păsările trec prin fereastră
bat din aripi și dispar fără urmă
Oamenii își arată fața la geam
și rămân fără față
agită din mâini
și rămân fără mâini.

Un bătrîn trece pe stradă
cu rama unei ferestre pe umăr
din care apare o mînă de lemn și-l urcă în tren.





Copil

Printr-o spărtură făcută anume într-un zid înalt de patru metri și vopsit în galben se vedea Infernul. Noi însă, pentru că eram foarte bătrâni, nu puteam privi înăuntru: trebuia să ne mulțumim cu niște poze vechi pe care un copil foarte mic le arăta de la depărtare.



Ghilotina

Un bărbat încă tânăr
stă în fața unei ferestre deschise
și scrie într-un registru mare și verde.
Bărbatul încă tânăr
poartă tricorn și livrea.
În fața geamului său
e un abator de miei.
În mijlocul abatorului – o ghilotină.
Dincolo de ghilotină,
un câmp verde.
Cîte un miel se ridică în două picioare,
behăie în liniște
apoi i se taie gîtul
pe câmpul mare și verde.
Bărbatul tânăr poartă



monoclu, tricorn și livrea.
Ochii lui sînt albaștri,
mîinile fine.
Deasupra lui atîrnă
un orologiu din craniu de cal.
În fața lui e un geam,
în spatele geamului
el stă și scrie atent
într-un registru mare și verde.
Dincolo de geam e abatorul de miei,
în mijlocul abatorului – o ghilotină.

Ne aflăm în anul 1793,
21 ianuarie 1793,
ziua în care a fost decapitat Ludovic al XVI-lea.
Bărbatul încă tînăr poartă
tricorn și livrea.
Deasupra lui, capul de cal
nechează de 16 ori, semn că sînt orele 16.
Bărbatul încă tînăr
caligrafiază atent în registrul lui mare și verde:
„Ne aflăm în 1793.
21 ianuarie 1793.
Deasupra mea capul de cal
nechează de 16 ori,





semn că sînt orele 16 –
clipa în care e decapitat regele Ludovic al XVI-lea.“

Ghilotina cade pe gît.
Ochii se holbează,
capul se rostogolește în coș,
gura se cască.
Mulțimea aplaudă.
Trupul se cabrează,
sîngele țîșnește din gît și împroașcă fereastra.
În spatele ferestrei, bărbatul tînăr
caligrafiază atent:
„Ghilotina cade pe gît,
capul se rostogolește în coș,
ochii se holbează,
gura se cască.
Mulțimea aplaudă.
Trupul se cabrează,
sîngele țîșnește din gît și împroașcă fereastra.“

Bărbatul scrie atent,
și într-adevăr trebuie să scrie atent,
căci pentru orice greșeală
poate fi tras la răspundere.
Pentru că orice greșeală îl costă.





Bărbatul scrie,
apoi se șterge pe mâini
și închide registrul.
În fața lui e un abator de miei,
în spatele lui – un câmp verde.
Peste abator se înserează,
peste câmp plouă.
Bărbatul se ridică de la masă
și închide fereastra.

Se aude picurul ploii pe câmpul mare și verde.





Amurgul orașelor

Am văzut fecioare înalte
cu sîni albaştri și cearcăne verzi
aruncîndu-și pruncii
în fîntîna apusului.
Pe străzile treceau
mașini negre cu labe de gîscă
lăsînd urme portocalii
pe asfaltul alb ca zăpada

Și pretutindeni bătea un vînt roșu
rostogolind pe străzi
fețele tăiate din ziar ale trecătorilor
în timp ce pe cer
treceau avioane cu aripi
aprinse de îngerii
împrăștiind mulțimea tăcută



care-și făcea plimbarea
de seară în piața orașului. . .

Era într-o miercuri sau luni
și lumea părea liniștită. . .





Cain

Ninge sau poate plouă
peste un câmp de cadavre.
Ninsoarea e neagră și umedă,
ploaia e neagră și rece.
Prin ninsoare sau poate prin ploaie
trece un om foarte slab
cu o pelerină roșie.
Omul e înalt și fața lui este roșie.
Omul e alb sau poate negru,
dar fața lui este roșie.
Păsări roșii sau poate negre
se rotesc peste creștetul lui și țipă.
Ninge sau poate plouă
peste un câmp de cadavre.
– Caine, Caine,



ce face fratele tău Abel?

– Fratele meu

jertfește un miel roșu,

privind peste câmpul semănat de cadavre.

Pe câmp plouă sau poate ninge.

Ninsoarea e neagră și umedă

și ploaia e neagră și rece.

Deasupra lui veghează

în liniște Domnul.

– Caine, Caine,

de ce l-ai înjunghiat pe fratele tău Abel,

Caine?

– Taci și ascultă,

fratele meu Abel jertfește un miel roșu,

privind câmpul semănat de cadavre.

Deasupra lui veghează

în liniște Domnul.

Ninge sau poate plouă

peste un câmp de cadavre.

Ninsoarea e neagră și rece

și ploaia e neagră și umedă.

Prin ninsoare sau poate prin ploaie

un om stă îngenuncheat în fața unui câmp de cadavre.

Fața lui este albă sau neagră,





dar expresia ei este tristă.
Ochii lui sînt albaștri sau negri,
dar expresia lor este tristă.
Părul lui e blond sau poate negru,
dar fața lui este tristă.
– Caine, Caine,
de ce ești așa negru,
Caine?
– Taci și privește,
fratele meu Abel jertfește un miel roșu
pe cîmpul semănat de cadavre.
Peste el ninge sau poate plouă.
Ninsoarea e neagră și umedă
și ploaia e neagră și rece,
deasupra lui veghează în liniște Domnul.
Plouă sau poate ninge
peste un cîmp de cadavre...





Poemul lacrimilor

Lacrima pe care tu o strivești cu piciorul
și lacrima pe care o arzi cu fierul înroșit.
Lacrima care-ți arde în ochi
și lacrima care aleargă pe ape.

Lacrima în fața căreia stai în genunchi,
cu creștetul gol și fața în lacrimi.
... Spui: Nu există lacrimi fără ochi
și totuși tot nevăzutul plînge...



Abel

Trece un om despicat în două
pe o stradă într-adins înfrigurată.
Bărbatul e înalt și poartă
o mantie albă cu glugă.
Fața lui este trasă.

Trece un om despicat în două,
pe o stradă într-adins înfrigurată,
fix la orele șapte și un sfert după-amiază,
și fața lui este trasă.
I se văd plămîinii, creierii, inima.

Inima bate,
plămîinii răsuffă,
creierul gîndește:
„L-am iubit pe fratele meu ca pe mine însumi,
și el m-a ucis,



l-am iubit pe fratele meu ca pe mine însumi,
și acum iată-mă înjunghiat
de fratele meu. . . “

Trece un om despicat în două
pe o stradă într-adins înfrigurată.
– Încotro, Abel, încotro?

Prima jumătate pășește cu un pas în față,
cealaltă cam la un pas distanță față de prima.

Omul duce într-o mână
un cap de miel roșu
și în cealaltă un paloș.

– Încotro, bunule Abel,
încotro?

– Îl caut pe fratele meu Cain,
să-i dau capul de miel roșu
și paloșul negru.

Trece un om despicat în două
fix la orele șapte și un sfert după-amiaza.

Prima față a lui e trasă,
și a doua de asemenea trasă.

Duce într-o mână un cap de miel roșu
și în cealaltă un paloș.





Capul de miel deschide ochii și behăie,
și paloșul sîngerează.

– Încotro, bunule Abel,
încotro?

– Îl caut pe fratele meu Cain,
să-i dau capul de miel roșu
și paloșul negru.

Trece un om despicat în două
și deasupra lui ușor se înnoptează...





Apele sufletului

Cineva *bate cuie în apă* ca în propriile sale tălpi.

Cineva întoarce pe dos apa ca pe propriul său suflet.

Cineva priponește apa de mal și pleacă tăcut în josul râului.

Cineva atîrnă de pereți apa și se întinde în pat.

Cineva zace la mare adîncime în apă și tremură de frig.



Medalion (xy)

Seara a trecut prin oraș
un bărbat roșu la braț cu o femeie albastră
și ambii purtau pe umeri propriile lor capete.
În capul bărbatului roșu
bătea o inimă albastră,
în inima femeii albastre
funcționa un creier roșu.

Deasupra bărbatului roșu
se aprindeau și se stingeau
reclame albastre și roșii.
Deasupra femeii albastre
se stingeau și se aprindeau
reclame roșii și-albastre.
Seara a trecut prin oraș
un bărbat roșu la braț cu o femeie albastră,
dar ambii purtau pe umeri propriile lor capete.



Arlechini la marginea cîmpului

(tablou fără ramă)

Stau trei îngeri decapitați
la capătul unui peisaj galben.
Peste ei pică seara.
Primul e verde ca iarba,
al doilea roșu ca focul,
al treilea vînat ca luna.

Capetele le-au căzut la pămînt
și acum în jurul lor crește iarba.
Primul ține în mîină o trîmbiță,
dar nu are gură să sufle într-însa.

Al doilea ține o sabie,
dar nu mai are putere s-o ridice deasupra.



Al treilea are în mână
o sferă de foc și-năuntrul ei crește iarba.

Perechi de îndrăgostiți
în jurul lor au făcut cerc
și dansează în iarbă.
Zac trei îngeri decapitați
la capătul unui peisaj galben.

Primul e verde ca iarba,
al doilea roșu ca focul,
al treilea vînat ca luna.
Capetele le-au căzut la pămînt
și acum în jurul lor crește iarba...





Peisaj cu mâini și aripi

În spatele fiecărui om
stă de veghe un înger. Îngerul
din spatele meu a căzut
și totuși ale cui sînt mîinile astea,
aceste mîini fine ca niște àripi
ce atît de nostalgic
îmi acoperă ochii?



Arlechini la marginea cîmpului

(studiu)

Mergeau și mersul curgea din trupul lor ca niște lacrimi. Tălpile, dacă se puteau numi într-adevăr tălpi ceea ce vedeam eu, le picurau pe solul nisipos, fiind absorbite pe loc de acel pământ arid pe care ploaia îl ocolise de câteva veacuri.

Mergeau. Îi vedeam ca prin apă. Înalți și palizi, se perindau tăcuți unul după altul de-a lungul aceluia peisaj gol din care dispăruse mișcarea. Mergeau și pașii curgeau din ei ca niște lacrimi.



Peisaj cu un zid complet alb

Pe un zid complet alb își desenează
imaginea propriei sale absențe.

Astfel: în loc de ochi:

o gaură neagră în zid.

În loc de cap: o gaură neagră

în mijlocul zidului.

În loc de mâini: o gaură neagră în zid.

În loc de trunchi, de picioare:

o gaură neagră în zid.

Apoi se prăbuși, hohotind, înăuntru.



Peisaj cu un copil foarte mic și un om mare

Un copil foarte mic biciuie apa
pînă-i țîșnește sînge pe ochi.
Ce frumos, ce frumos!
strigă copilul din mine și se tăvăleşte de rîs.
Un copil foarte mic șfichiuie aerul
pînă-i țîșnește un șuvoi de sînge pe ochi.
Ce splendid, ce splendid!
strigă copilul din mine
și se tăvăleşte de rîs.
Un copil foarte mic scuipă focul
pînă gura i se face scrum.
Ce splendid, ce splendid!
strigă copilul din mine și se tăvăleşte de rîs.



Între timp trece orbul și ne-arată cu degetul.
Trece surdul și ne-arată cu degetul.
Trece un înger și clipește din ochi.

În urma lor aerul se face vînat.
Apa se face vînată
și cerul ca plumbul topit.
Ce splendid, ce splendid!
strigă copilul din mine
și se tăvăleşte de rîs.





Utrenie

Și rătăcind un timp prin ceața aceea, dădurăm peste-o biserică imensă, clădită cîndva pentru cai. Înconjurînd-o de cîteva ori și îmbărbătîndu-ne unul pe altul, pătrunserăm pe rînd înăuntru. Și într-adevăr văzurăm aici o mulțime de cai care-și ridicară spre noi capetele cu o privire întrebătoare. Mai zărirăm apoi, prin pîcla ce năvălea permanent de afară, cîteva capete de bou, cîteva vaci, niscaiva asini, un cioroi albinos lîng-o damă verzuie (destul de sumar îmbrăcată) și, de asemeni, un rît ascuțit și pervers, două creste lăsate pe ochi, niște pinteni, o coadă roșcată, o tobă și, în sfîrșit,

într-un colț din pronaos, un tanc ruginit, vechi de vreun secol, pe care cineva dintre noi se apucă imediat să-l demonteze.



Immanuel Kant

Fecioara neagră stă la pian. Are craniul ras pînă la sînge. Nu cîntă. Cineva i-a pilit ușor dinții. Acum își dezlipește pleoapele și se admiră într-o oglinjoară concavă. Își face din ochi.

În spatele ei, eu cînt la trompetă. Cineva mi-a ras țeasta pînă la sînge. Pleoapele mi-au lunecat peste ochii apatici. Acum semăn puțin cu Immanuel Kant.



Din timp în timp

Stă în umbra mea cel a cărui umbră sînt eu.
Mă privește în ochi și își clatină
încetișor capul. Tot sîngele i s-a scurs din față,
e palid într-adevăr ca un mort
și abia își mai ține pleoapele întredeschise.

Din timp în timp își clatină capul.

Stă în spatele meu cel a cărui umbră sînt eu
și-mi sprijină spatele. Umbra i s-a scurs
de pe trup și trupul i s-a înnegrit tot;
dacă ar bate un pic de vînt
s-ar prăbuși în cenușă.

Stă în spatele meu și își clatină încetișor capul.

... Eu stau pe un scaun înalt,



la o masă neagră de joc. Amestec cărțile
și fumez o țigară. În jurul meu e un câmp gol.

Bate un pic de vînt și-mi clatină capul.





Vecinică noapte

Piciorul se învîrtea singur prin cameră. Cînd roșu de furie, cînd vînat de frig, se oprea în loc sau, cuprins de o oarecare febrilitate, își relua plimbarea dintr-un colț în altul al încăperii. La un moment dat, își aruncă nervos laba sub pat și ieși afară.

Afară era noapte, o vecinică noapte, o noapte fără sfîrșit. . .



Baia de aburi

La o măsuță joasă stau liniștit și-mi beau ceaiul.
Ceilalți își fac
baia de aburi: privesc trupurile lor goale
cum trec prin fața mea și dispar dincolo
învăluți în nori de abur și fum.

Din pricina aburului nu mai văd nimic. Doar
cîte un braț, cîte un umăr desprins parcă
de tot restul trupului. Cîte un profil aburit,
un tors, un sîn,
un picior grațios de femeie.

Ce trup ciudat aș alcătui, ce idol –
mă gîndesc – strîngînd la un loc aceste fragmente.

Picioare goale de femei se îndepărtează
pe dalele reci din care se ridică aburi în valuri subțiri.

... Dar ce caut eu aici, în mijlocul lor,



îmbrăcat într-un costum negru de seară, la această
măsuță de joc, unde stau liniștit
și-mi beau ceaiul?





Iluminare

Aruncînd însă o privire mai atentă asupra acelei mașini ce staționa pe șosea, deodată am constatat că această mașină, pe care noi am luat-o drept camion sau batoză, nu era nici pe departe mașină ci vacă.

Și uitîndu-ne mai cu luare aminte și la înfățișarea aceluia om ce șurubărea ceva dedesubtul ei, brusc am fost izbiți de faptul că nici acesta nu era om ci sfredel.



Cîinele melancoliei

Vai, cîinele meu albastru
cîinele meu galben
cîinele meu trist
mă urmezi totdeauna!

Dimineața și seara,
noaptea, la prînz
cu ochii albaştri
ațintiți drept în ochi

mă urmezi totdeauna!



Nouă variațiuni pentru orgă

„Căci, într-adevăr, partea bună a tuturor lucrurilor poate fi exprimată prin multe cuvinte, prin puține sau chiar prin nici unul, dat fiind că despre ea nu putem vorbi și nici nu avem cunoștință, iar ea transcende totul în chip supranatural, manifestându-se fără ocolișuri și pe de-a întregul celor care depășesc atât lucrurile impure, cât și cele divine, ridicându-se pe culmile cele mai sfinte, părăsind lumina divină și sunetele și cuvintele cerești, cufundându-se în întuneric, acolo unde se află cu adevărat cel ce stă deasupra tuturor lucrurilor. Și spunem că această parte nu este nici suflet, nici rațiune. . . Nu este număr, nici ordin, nici mărime, micime, egalitate, neegalitate, asemănare, neasemănare. . . Nu e nimic din ce aparține non-existenței și nici din ce aparține ființei: ființele nu o cunosc, așa cum este în sine, cum nici ea nu cunoaște ființele așa cum sînt.“ (DIONYSOS AREOPAGITUL)



KIRIL

Călugărul Kiril stă în interiorul unei fântîni și scrie la o neagră psaltire. Aici viețuiește de pe vremea lui Constantin. În jurul lui apa s-a dat puțin la o parte. Totuși înăuntrul fântîinii e umed și frig. Din cînd în cînd își încălzește

mîinile la un opaiț. Pe masa sa are un blid, iar în dreapta, un fel de pasăre oarbă care ciugulește meiul din blid.

Eu stau aplecat peste fîntînă și-l urmăresc foarte atent: tot ce scrie el, eu transcriu într-o altă psaltire. Din cînd în cînd, el își ridică ochii spre mine, dar nu-mi spune nimic.

Cîteodată apa devine cam tulbure și nu pot vedea ce scrie el. Atunci mă aplec tot mai mult peste margine.

Altădată apa devine vîscoasă ca lutul și crapă.

Altădată e fierbine ca lava și împroașcă afară foc.

Apoi se răcește treptat și se preface în piatră, atuncea aștept. Mă așez în dreptul fîntîinii și aștept

pînă piatra devine iar apă.



Altădată începe să ningă.

Fulgi mari cad în fântână, dar nu se topesc cum ar fi fost normal să se topească la contactul cu apa, ci se prefac în bănuți de-argint și de-aramă și se lipesc pe țeasta rasă a călugărului Kiril.

El scrie fără să simtă ceva. Eu îl urmăresc foarte atent: nu trebuie să-mi scape nici un cuvânt. Tot ce scrie el, eu transcriu într-o altă psaltire, dar nu cu cerneală, ci cu nisip.

Am în fața mea o clepsidră și-mi moi pana în nisipul care se scurge din ea. Pentru asta trebuie, într-adevăr, să fiu deosebit de atent; orice boare de vânt îmi poate da peste cap tot ce am scris.

Deasupra mea stă aplecat altcineva și transcrie tot ce scriu eu. Dacă îmi ridic cumva ochii spre el, își vîră imediat nasul în carte și se prefacă că-i absorbit de lectură.

Seamănă binișor cu mine și cu Kiril.

De multe ori se apleacă atît de mult peste margine, încît îi strig să fie atent, să aibă grijă să nu se prăbușească în puț. Dar el rîde, hohotește ca un nebun.

El este fratele Ferapont.





FERAPONT

Deasupra mea stă fratele Ferapont. Și-a lăsat o barbă pînă la brîu. El veghează peste tot ce scriu eu. Poartă un fel de rubașcă și e încins la mijloc cu o frînghie din scoartă de tei. Seamănă mult cu

Fiodor Mihailovici Dostoievski.

Dacă fac cumva o micuță greșeală de stil, el îmi scapă o pietricică în cap.

„Fii atent, fii atent, frate Nichita, îmi spune. Fii atent, toate astea s-ar putea să te coste scump.“

Cînd nu știu exact unde să pun virgulă și ezit între un punct și o virgulă, el mă corectează.

„Toate astea nu mai au nici o importanță, îi spun. În psaltirea modernă nu se mai folosesc multe semne de punctuație.“

„Tu, totuși, să le folosești, să le folosești. Nu se știe nimic niciodată. Cine știe ce vremuri mai vin! Trebuie să fii foarte atent și prevăzător. De asemeni, ar trebui să postești mai mult și mai mult să te concentrezi asupra ta. Mai puțin să visezi la femei. Să fii un adevărat egumen.“



„Toate astea nu mai au importanță acum, îi răspund.

Vremurile sînt altfel, s-au schimbat mult. Lumea nu mai postește. Cît despre femei. . . “

„Tu, totuși, să nu uiți niciodată ce-ți spun! Să fii foarte, foarte atent. . . “

Fratele Ferapont are ochi albaștri și blînzi.

Deși e trist nu l-am văzut plîngînd niciodată.

Are o voce groasă și cîntă tot felul de psalmi.

Aș vrea să-mi moi pana și să scriu cu tristețea acestor priviri. Dar el stă mult deasupra mea și oricît de sus mi-aș ridica mîna, tot nu i-aș putea atinge ochii.

Deasupra fratelui Ferapont stă fratele Lazăr.





LAZĂR

Deasupra fratelui Ferapont stă fratele Lazăr.

Deasupra fratelui Lazăr nu mai e nimeni. El e într-adevăr foarte singur. Nu privește nici în afară, nici înăuntru, dar vede tot. Deasupra lui nu mai e nici un puț.

El e mai trist decît însuși Christos. În fiecare zi putrezește cîte puțin și pică-n fîntînă.

Fratele Ferapont își moaie pana în rănilor și își scrie psaltirea.

Rănilor lui sînt limpezi ca niște fîntîni și nu putrezesc, nici nu dor. El nu scrie.

Doar sîngele lui izvorăște din răni și umple toată fîntîna.

Ochiul lui trist ajunge pînă la mine, pînă la mine și glasul lui blînd; el nu m-a mustrat niciodată.

Într-una din rănilor sale e și fîntîna în care scriu eu. Din cînd în cînd își deschide ochii și-l privește pe celălalt Lazăr, cel din adînc.

Celălalt e la fel de slab ca și dînsul.



DANIEL

Fratele Daniel e încă foarte tânăr și rătăcește pe cîmpia din jur. El încă n-a coborît în fîntînă.

Nu i-a crescut nici mustața.

Are un păr cînepiu și nu știe ce e femeia.

Acum simte un fel de greutate în piept și rătăcește pe cîmpie. Din cînd în cînd scoate o mică psaltire și-o răsfoiește fără să înțeleagă ceva. E însoțit permanent de o pasăre. Un fel de șoim, numai că are cap de leu și coadă de șarpe.

Ea stă pe umărul său drept și are ochii foarte strălucitori.

Știe să citească și-l învață să descifreze psaltirea.

Cînd își deschide aripile, lasă se se întrevadă pe sub subsuori un trup de femeie. Se hrănește cu nisip și bea apă din rănilor fratelui Lazăr.

Aduce cu pasărea fratelui Kiril,
numai că e de cîteva ori mai înțeleaptă.

La fiecare lună nouă coboară în puț
și aduce o nouă psaltire. Ea este pasărea înțelepciunii.

Acum se sfîrșește luna april și începe să amurgescă.



CELĂLALT KIRIL

Dedesubtul fratelui Kiril e un alt frate Kiril.

El stă într-un alt puț și scrie o altă psaltire.

Scrie invers de cum scrie celălalt frate Kiril. Cu o mîină scrie și cu alta numără bănuții de aramă

ce cad din buzunarul primului Kiril. El e foarte slab și nu mănîncă decît o dată la șapte zile.

Un șobolan i-a ros sandalele și acum îi roade talpa de la piciorul stîng. Dar el nu simte nici o durere. Nici sîngele nu-i curge din rană, de parcă ar fi mort.

Are o bărbuță sură și-un nas ca un cioc.

Pleoapele i s-au înroșit de-atîta scris și mîna îi tremură la fiecare literă. E ceva mai bătrîn decît primul Kiril și mult mai viclean decît dînsul.

Își numără pe-ascuns bănuții de-aramă și hohotește subtil.

Mai mult se chiorăște la lumina lunii și scrie cu propriul sînge, atîta e de zgîrcit! Scrie foarte mărunț, abia poți desluși ce-a scris.

Dedesubtul lui scrie fratele Atichin.



ATICHIN

Fratele Atichin nu seamănă cu mine ci mai mult cu fratele Ferapont, cel de deasupra mea.

El citește și corectează tot ce scrie celălalt Kiril. Nu are barbă, în schimb pletele îi atîrnă pînă la chilia celui de-al doilea Kiril.

De cînd scrie nu și-a tăiat unghiile și acum ele îi intră în carne. Are în chilia lui o micuță fereastră prin care urmărește cîmpia.

Pe cîmpie rătăcește acum celălalt Daniel.

Din cînd în cînd rupe cîte o filă și-o aruncă ușor pe fereastră, apoi așteaptă să treacă prin dreptul ei celălalt Daniel. Dar acesta e prea absorbit de propriile sale gînduri ca să mai vadă ceva și în jur.

Doar pasărea sa le citește pe-ascuns, apoi le mestecă și le înghite pe loc, ca să nu afle nimic Daniel.

Fratele Atichin nu e zgîrcit, în schimb visează mult la femei. De multe ori pana lui o ia razna și desenează pe filă coapse și sîni de femeie.



În mîna sa dreaptă ține o micuță lupă,
dedesubtul lui scrie celălalt Ferapont.





CELĂLALT FERAPONT

Celălalt Ferapont seamănă pe jumătate cu mine, pe jumătate cu primul frate Ferapont. Ochiul său drept e aidoma cu ochiul meu drept. Celălalt e albastru și seamănă cu cel al lui Ferapont.

El stă cu capul în piept și pare să mediteze profund la ceva.

E mult mai întunecat decît primul frate Ferapont.

Pe spate are o pereche de aripi și-o cruce care-l apasă greu înăuntru. Poartă barbă și seamănă cu un păianjen. El stă și transcrie tot ce a scris Atichin. Are o față întunecată și nu l-am văzut

zîmbind niciodată.

E un adevărat gramatic.

Înainte de-a așterne o frază, o cumpănește adînc, o întoarce de pe o parte pe alta, o răsuțește în fel și chip, apoi o trece citeț în psaltire. Scrisul lui e foarte îngrijit.

El transcrie în aur psaltirea.



După ce scrie o pagină, îi dă foc la opaiț, iar cenușa o presoară pe trupul lui Lazăr.
Pe rănilile
celuilalt Lazăr.





CELĂLALT LAZĂR

Dedesubtul celuilalt Ferapont e celălalt Lazăr.

Dedesubtul celuilalt Lazăr nu mai e nimeni. Cenușa picură pe rănilile lui și-i acoperă trupul. El nu scrie la nici o psaltire. E prea slab ca să mai poată scrie ceva.

Nici nu are destulă putere să-și țină ochii deschiși.

Din cînd în cînd aruncă o privire celuilalt Lazăr, apoi își închide pleoapele oboșite și își întoarce fața în altă parte.

Cenușa îi acoperă rănilile.

Fiecare rană a lui e ca o fîntînă.

Într-una din rănilile lui

stau eu și-mi continui psaltirea.

Trupul lui e numai piele și os.

E chiar mai palid decît însuși Christos. Își mișcă încet buzele albe și șoptește abia:
„Apă, apă. . . puțină apă. . . “ Atît.



Celălalt Ferapont își arde liniștit psaltirea și în loc de apă îi presară cenușă pe răni.
În această cenușă

îmi moi pana și-mi continui psaltirea.

Fratele Daniel nu știe nimic din toate acestea.

Acum el abia a învățat să citească. Trece cu o mică psaltire în mâini și-i silabisește buchiile.

E sfârșitul lunii april și-n curînd va fi noapte.

Pasărea de pe umărul lui a zburat.

El îmi va continua psaltirea.





COBORÎREA LUI DANIEL

Se sfîrșea luna april și începea luna martie.

Daniel se apropie de fîntînă. Privi înăuntru ei și se trase cîțiva pași înapoi. Era într-o noapte de vineri spre luni. Își închise ochii și se-aplecă peste marginea ei: nici cu ochii închiși nu putu scăpa de chipul celuilalt Daniel.

Luni stătu toată ziua și plînse aplecat peste celălalt Daniel.

Trupul i se înverzi și pielea i se acoperi cu solzi ca de șarpe. Îi crescură pene pe mîini, numai aripile nu voră să-i crească. Stătu toată ziua și plînse.

Dedesubtul lui plîngea celălalt Daniel.

Își smulgea solzii de pe trup și penele, își sfîșia aura și plîngea, aplecîndu-se tot mai mult peste Daniel.

Din puț îi privea cu o oarecare tristețe călugărul Kiril. Își muia pana în lacrimile lor și își continua liniștit psaltirea. Își încălzea din timp în timp mîinile la opaiț și își continua lucrul.



Pasărea lui oarbă ciugulea în continuare meiul din blid. Pasărea de pe umărul lui Daniel zburase de mult.

Era o sîmbătă neagră, fără sfîrșit.





Peregrinare

Încotro te duci suflute
cu geamantanul acesta de apă?
În el am închis oceane și mări
îl duc cu mine în lună.

Încotro te duci suflute
cu geamantanul acesta de apă?
În el am îngrămădit valurile
copacii păsările și iarba
în el am împăturit norii și vîntul
Îl duc cu mine în lună.

(... Acolo nu-s oceane nici mări
nici nori să răsfrîngă-n adîncuri
nici iarbă nici vînt și nici cîntec de păsări.
Le duc cu mine în lună).



Încotro te duci suflete
cu geamantanul acesta de apă?
În el am închis Rîul acesta de somn
în el am închis noaptea și întunericul
Le iau cu mine în lună. . .





Lied (I)

Mîinile noastre se-amestecă-n ceață:

care sînt ale mele,

care sînt ale tale?

Toate sînt ale mele,

toate sînt ale tale,

toate sînt ale tale. . .

Mîinile noastre se-amestecă-n ceață:

în amurg, fereastra

se zguduie de frig.

În amurg, ușa se cascadează între ferestre.

toate sînt ale mele,

toate sînt ale tale,

toate sînt ale tale. . .



Lied (V)

Visa mereu aceeași imagine: un pat alb
înconjurat de crini negri și în mijlocul lor
un trup alb, înaripat de femeie.

Mereu un pat alb plin de crini negri
și în mijlocul lor un trup gol
de femeie, căruia îi creștea
mereu, mereu gîtul: căruia – căzut
în genunchi – îi săruta mereu, mereu gîtul.



Umbră de aur, melancolia

Cristinei

Ochii tăi sînt de fum
și buzele tale și dinții și glasul tău
de fum sînt

Și sîinii tăi sînt de fum
și coapsele și brațele tale
care mă îmbrățișează acum
de fum sînt

Umerii tăi sînt de fum
și părul tău de fum e ca aurul
și toată carnea ta și toată dragostea ta
de fum sînt



Căci tu din trupul meu
și pentru mine ai fost făcută
ca să te iubesc pe tine
și numai și numai
pe tine

Tu ca fumul mă învălui
și ca fumul mă întristezi și mă mistui
cu coapsele tale de aur
cu brațele tale subțiri
și ochii mai triști
ca tămâia





Poem în O

Acum când sîngele meu s-a preschimbat
în apă vino să te scalzi seara
în lumina astrelor pure pleoapele
mele vor rămîne închise pe veci

ca doi lotuși calmi și palizi
pe atît de negre pe atît de negre ape. O!



Portret

E noapte și inima ta se ridică
deasupra tuturor inimilor. În întuneric,
în somn, aura ta strălucește. Doar capul
ți se înclină pe piept și buzele

se crispează în sine. Puțin.



Viziunea lui Kiril: Omul

Trist intră omul
pe-o poartă și umbra lui
pe altă poartă: în urma lor
ambele porți se închid.

Tu cine ești? îl întreb
pe cel din fața mea,
dar el nu-mi răspunde.
Dar el nu-mi răspunde...

...Și tu cine ești? îl întreb
pe cel din spatele meu,
dar el nu-mi răspunde,
nu-mi răspunde.

...O, fir de orez, fir de orez
înflorit prea târziu pe câmpul sălbatic!



Celui care vine

Trebuie să ai o inimă de piatră
ca să poți viețui pe pământ
și uneori e bine
să nu ai nici această piatră.

Dacă vezi o fereastră
luminată în noapte s-o spargi
și să spargi nu numai
fereastra, ci să faci țândări
și tot ce se află dincolo de ea.



Peisaj cu lumînări aprinse-n vînt

Cum se sprijină nourii negri de cer,
așa se sprijină
sufletul meu
de umbra ta, Doamne!

La picioarele omului
au fost semămate
lacrimi de grâu,
lacrimi de orz
și lacrimi de secară.

Picioarele trecătorilor
pășesc printre spicele înalte:
lumînări de țărînă
pe care le înfioară asfințitul!



Strada

Oamenii ridică din umeri:
la fel face vîntul,
la fel face iarba.

Se strecoară pe lîngă
mașinile parcate în stradă.
Trec pe lîngă reclamele stinse:
privesc manechinele
răsturnate în vitrine.
Se opresc la semafor
și ridică din umeri.

În urma lor, trecătorii
ridică din umeri și ei.



Peisaj nocturn

Mîna uitată în ochiul Poetului
pictează un peisaj de grîu și maci.
Crini negri ca niște candelă aprinse
fumegă în mijlocul lanului: Taci, suflete, taci!

... Un înger cu ochelari fumurii
își va opri limuzina în grîu.
Manechinele vor părăsi Orașul
și vor veni să se scalde seara în rîu.

Umerii lor dezgoliți, picioarele lor albastre
vor alerga peste pajști albastre și munți...
Peștii vor pluti pe străzi,
se vor zbate în uși...

... O candelă de aur se ridică deasupra Orașului.



Stau culcat în mijlocul lanului de grâu
cu o carte deschisă pe piept.
Fiecare spic e o lumânare aprinsă de vînt.
Îmi privesc tăcut mîinile
și mă întreb: Am fost, mai sînt?





Somn

Noaptea îngerul ferestrelor
alunecă deasupra oraşului
cu o mie de suflete aninate de aripi
urlă aurul mugeşte bronzul:

N-am cunoscut străzile acestui oraş
n-am cunoscut primejdia
n-am cunoscut dezolarea

Rîul ca un braţ ascuns în mîncă
sub pod: zarurile norocului
timpul mort alunecă peste ochi
timpul mort alunecă peste pietre

Copitele cailor se aud în galop
se scutură toamna de aur



se scutură copacii de clopote

Aripile cailor deschid uși
pătrund în sufletele celor nenăscuți încă:
n-am cunoscut străzile acestui oraș
n-am cunoscut primejdia de a fi
n-am cunoscut dragostea
n-am cunoscut dezolarea
n-am cunoscut moartea





Sfârșit de secol

Firul de iarbă din Răsărit
se va ridica asupra firului de iarbă din Apus
și cel din Miazăzi
va veni cu oaste
asupra celui de la Miazănoapte.

Și veți vedea între un fir de iarbă și celălalt
un gard înalt de fier.
(În spatele lui vor sta de strajă
alte fire de iarbă.)

Păsări mari vor croncăni prin amurg
peste imensele turnuri
de beton și de sticlă,
purtînd în ghearele și-n pliscurile lor
flăcări și pădăii,
și ramuri înflorite de salcie!



Lege

Cît timp un singur
fir de nisip
se va împotrivi
Deșertului

cît timp un singur
strop de apă
se va împotrivi Mării
Fiii lui Satan
vor stăpîni pămîntul.



Îngerul

Un trabuc lung fumează Îngerul în fața ferestrei
pe care o ține deschisă pe piept.

Oricine îl poate zări la miezul nopții aici,
stînd ghemuit la măsuță, concentrat
asupra unor cărți de joc.

Un bărbat tînăr va veni dinspre Răsărit
cu ochii foarte verzi și haină albastră.
De pletele lui vor atîrna toate femeile brune
din acest Oraș,
ca niște bănuți de aramă.

Și un bărbat înalt, trecut de prima tinerețe,
va veni dinspre Miazănoapte,
cu ochii triști, încercănați de alcool,
înveșmîntat într-o mantie cenușie.



De gîtul lui se vor agăța toate femeile
cu ochii verzi din Oraș,
ca niște bănuți de aur.

În fața Îngerului vor veni
bărbatul tînăr și bărbatul bătrîn.
Bărbatul tînăr în costum de călărie;
în chip de călugăr, bărbatul bătrîn.

O săptămînă întregă vor juca zaruri;
o lună întregă, zi și noapte, cărți.
Își freacă mîinile Îngerul în fața ferestrei
aburite de frig:

Fum de țigară mult timp va stărui în încăpere,
scrum și mucuri, și sticle, pe jos.
Ei își vor pierde bănuții de aur și aramă.
El – aureola de paie
pe care a pierdut-o de mult.





Deasupra lucrurilor, Neantul

Nu-mi veți vedea fața, căci fața mea
e mult prea-n fața voastră.

Binele și răul, partea și întregul,
lumina și întunericul
și acest drum nesfârșit
ce se sfârșește în toate.

Nu-mi veți vedea fața
și umbra nu-mi veți simți
căci umbra mea e permanent în umbra voastră:
binele și răul, partea și întregul,
lumina și întunericul
și acest drum nesfârșit

ce se sfârșește în toate...



NICHITA DANILOV

Profil

1952 n. în Rădăuți (Bucovina)

1971–1976 studii superioare: științele economice

1980 debut poetic: *Fîntîni carteziene* (Premiul Uniunii Scriitorilor din România)

* * * poet, prozator, membru al redacției revistei *Convorbiri literare* (Iași)

* * * membru al Uniunii Scriitorilor din România

* * * etc.



Bibliografie selectivă

Fîntîni carteziene, JUNIMEA, Iași 1980

Cîmp negru, CARTEA ROMÂNEASCĂ, București 1982

Arlechini la marginea cîmpului, CARTEA ROMÂNEASCĂ, București 1985

Poezii, JUNIMEA, Iași 1987

Deasupra lucrurilor, Neantul, CARTEA ROMÂNEASCĂ, București 1990

Mirele orb, JUNIMEA, Iași 1995

Apocalipsa de carton, Institutul European, Iași 1993

Urechea de cîrpă (proză), BOEMA & BIG MAMA, Iași 1993

Nevasta lui Hans (proză), MOLDOVA, Iași 1996

Deasupra lucrurilor, Neantul – Au-dessus des choses, le Néant (ediție bilingvă, traducere de E. Marcu), AXA, Botoșani 1997

Suflete la second hand, VINEA, București 2000

Umbră de aur, melancolia, AXA, Botoșani 2000





Cuprins

Neantul	5
Alb	7
Visătorul	8
Chipul	10
Cîmp de cenușă	11
Finita la commedia	13
Rondul de noapte	17
Stradă	18
Copil	20
Ghilotina	21
Amurgul orașelor	25
Cain	27
Poemul lacrimilor	30
Abel	31
Apele sufletului	34
Medalion (xy)	35
Arlecini la marginea cîmpului	36
Peisaj cu mâini și aripi	38



Arlechini la marginea câmpului	39
Peisaj cu un zid complet alb	40
Peisaj cu un copil foarte mic și un om mare	41
Utrenie	43
Immanuel Kant	44
Din timp în timp	45
Vecinică noapte	47
Baia de aburi	48
Iluminare	50
Cîinele melancoliei	51
Nouă variațiuni pentru orgă	52
KIRIL	53
FERAPONT	55
LAZĂR	57
DANIEL	58
CELĂLALT KIRIL	59
ATICHIN	60
CELĂLALT FERAPONT	62
CELĂLALT LAZĂR	64
COBORÎREA LUI DANIEL	66
Peregrinare	68
Lied (I)	70
Lied (V)	71
Umbră de aur, melancolia	72
Poem în O	74
Portret	75
Viziunea lui Kiril: Omul	76
Celui care vine	77
Peisaj cu lumînări aprinse-n vînt	78



Strada	79
Peisaj nocturn	80
Somn	82
Sfârșit de secol	84
Lege	85
Îngerul	86
Deasupra lucrurilor, Neantul	88
<i>Nichita Danilov – Profil</i>	89

